

A mi Alma Materunk

Bokrétás András visszaemlékezése

Mind többször (ám a Sors kegyetlen parancsa eredményeként mind kevesebben) jövünk össze időnként, hogy az egykorvolt pécsi Székesegyházi Énekiskola működését, vezetőit és azokat a korokat idézzük fel és ünnepeljük, melyekben magunk is részesei lehettünk az el nem felejthető történeteknek.

Ilyenkor az emlékek hadával kell megküzdenünk s azzal a természetes kakofóniával, amelyet az egymás szavába vágó, „Emlékszel?” kezdetű anekdoták, emlékek felidézése csal elő belőlünk.

Ebben kifogyhatatlanok vagyunk! Hiszen az itt eltöltött évek annyi szépet, jót, nemeset és maradandót adtak nekünk, amely örökre rányomta bélyegét egész életünkre, magatartásunkra.

Pedig gyermekek voltunk, akik – csak innen látjuk! – nagy, de érdemes áldozatot hoztunk azért, hogy tagjai, részesei lehessünk azoknak az ünnepeknek, amelyek nélkülünk, az Énekiskola működése s részvétele nélkül nem lettek volna olyan ünnepélyesek, mint amilyenekké tenni tudtuk.

Nekünk nem voltak karácsonyi, húsvéti szüneteink, mi a szent liturgia kiszolgálása érdekében adtuk gyermekéveink javát.

De milyen szívesen! Milyen büszkén viseltük a piros reverendát, amely miatt "hecsedlik"-nek neveztek bennünket! Éreztük és tudtuk a város szeretetét, megbecsülését, és "rangunkat", amelyet nemcsak ezek a külsőségek, de képességeink és működésünk okán méltán viselhettünk.

És élvezhettük mindannyiunk legkedvesebb emlékü igazgatójának, Mayer Ferencnek (Franci bácsinak) óvó, intő, tanító, nevelő és az egyházzent a legmagasabb szinten

oktató és belőlünk előhívni tudó zseniális karnagy szerető gondoskodását is. Amikor emlékeinket idézzük, az Ő nagysága, szeretete s tehetsége mindig jelen van, miként kitéphetetlenül ott szunnyad bennünk mindaz, amit tőle tanulhattunk, s amelyekre támaszkodva mindig megtaláltuk azt az utat, amelyet Ő jelölt ki számunkra.

Ha pedig találkozásainkkor véletlenül egy idegen csöppenne közénk, alighanem nem értené, hogy tisztességben megöszült, hajlott korú emberek miért viselkednek úgy, mintha neveletlen gyerekek volnának. Mert nem tudná, hogy ilyenkor azokká is válunk. A rejuvenálódás szent misztériuma szerint újra és újra átéljük mindazt, amit felejteni nem lehet, és nem is tudunk.

Mindenkor hálát adunk az Úrnak, amiért lehetővé tette számunkra, hogy Őt szolgálhassuk avatott kezek irányításával, és mi is emlékeket ébreszthettünk, hagyhattunk hátra azok számára, akik hallhatták, élvezhették működésünket.

Félek: mindez csak addig marad így, míg élő tanúi lesznek azoknak a koroknak.

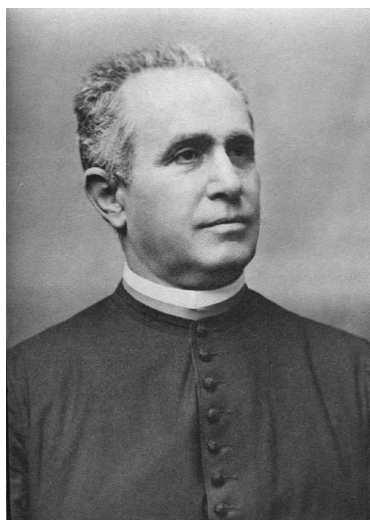
Dicséret mindazoknak, akik emlékeinket felfrissíteni, megörökítendővé akarják tenni. A jó Isten segítse fáradozásukat!

**120 éve kezdte meg működését
a pécsi Székesegyházi Énekiskola.**

A kerek évforduló alkalmából
2008. szeptember 20-án
találkoznak az intézet egykori növendékei.

Az ünnepség előtt, **11 órakor** szentmise lesz a székesegyházban, melyen a Palestrina Kórus Palestrina Missa „Papae Marcelli”-jét énekli. A szentmisére az egykori növendékek mellett minden hagyománytisztelő, egyházzent kedvelő pécsi polgárt szeretettel hívunk és várunk.

A pécsi Székesegyházi Énekiskola vázlatos története

Glatt Ignác (1855-1918)
énekiskolai igazgató (1888-1917)

Jaksch Ede (1863-1943)
szeh. orgonista (1887-96, 1904-43)

Lajos Gyula (1877-1955)
énekiskolai igazgató (1917-1938)

1887. dec. 6. Dulánszky Nándor püspök Glatt Ignácot jelölte ki alapítandó énekiskolája igazgatójául. Fialapapját Regensburgba küldte, hogy a kor legjobb szakemberei vezessék be az előírászerű egyházi zene rejtelmébe. Ekkor kapott ugyanis erőre az egyházi zene megreformálását, és a gyökerekhez való visszavezetését megcélzó ceciliánus mozgalom.
- 1888 Glatt hazatért a regensburgi egyházzenei kurzusról, és meghirdette az első felvételi vizsgát. Az első 15 bentlakó növendéket a mai Mátyás király utcában bérelt házban szállásolták el.
- 1889 Alig fél év alatt elkészült az Énekiskola ma is látható épülete a Káptalan és a Szepesy utcák sarkán.
- 1889 Virágvasárnap Első nyilvános éneklés a Lyceum templomban (Lassus: Improperium). A bemutatkozás után Glattnak számos kudarcban volt része, ugyanis a pécsi közvélemény és sajtó nem fogadta el Dulánszky egyházzenei reformelképzeléseit.
- 1891 A „hecsedli” egyenruha megszületése.
1891. jún. 22. A székesegyház felszentelése, mely után Ferenc József császár és király is meglátogatta az intézetet.
1899. szept. 26-28. Az Országos Magyar Cecília Egyesület III., pécsi közgyűlésén a megreformált székesegyházi énekkar nagy sikert aratott a meghívott több mint 100 szakember körében.
- 1900 Glatt: Az énekoktatás módszere. Szent István Társulat, Bp. (Második kiadás 1915-ben.)
- 1900-1904 A sikerek ellenére megalakult a Pécsi Egyházi Zenekedvelők Egyesülete. Vezetőinek kérelmére Hetey püspök évi 6 alkalommal visszarendelte a dómba a hangszerkíséretes miséket.
1903. nov. 22. X. Pius pápa „Tra le Sollecitudini” kezdetű Motu proprio-jának kiadása, melynek célkitűzéseit az Énekiskola a kibocsátást 15 évvel megelőzve megvalósította.
- 1906 Lajos Gyula Regensburgban
- 1911-1915 Mayer Ferenc későbbi igazgató az Énekiskola növendéke.
- 1917 Az egyre betegobb, idős Glattot Lajos Gyula váltja az énekiskola és a kórus élén. Lajos 1905 óta kisebb megszakításokkal az Énekiskola prefektusaként dolgozott.
1918. ápr. 1. Glatt Ignác halála
1924. dec. 7. Első nyilvános, koncert jellegű szereplés a Belvárosi Katolikus Kör adventi estjén.
1931. dec. 8. Az első rádiószereplés (Victoria: Missa „O quam gloriosum”)
- 1931-1936 Hergenröder Miklós későbbi székesegyházi karnagy az Énekiskola növendéke.
- 1932-1934 Mayer Ferenc Regensburgban

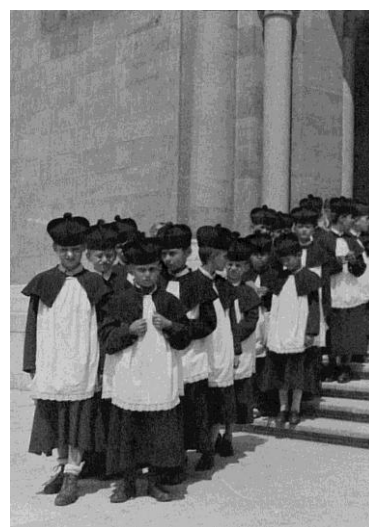
- 1933 Pécsi Ünnepi Hét. Közreműködés Pierne: A gyerekek kereszteshadjárata c. zenés legenda előadásában.
1934. máj. 3. Az első koncert a városhatárokon kívül, Szekszárdon.
1936. jún. 10-14. Közreműködés Újházy György: Missa Sollemnis c. liturgikus drámájában a Dóm téren. (1938-ban is előadták.)
- 1936 Az épület Káptalan utcai szárnyának kibővítése. (Ebből mára egy részt elbontottak.)
- 1938 Országos érdeklődést kiváltó félévszázados jubileumi ünnepség.
- 1938 Lajos Gyula helyett Mayer Ferenc lett az intézet igazgatója, aki 1931-től prefektusként dolgozott ugyanitt. Működésének ideje alatt érte el a székesegyházi kórus a legmagasabb művészi színvonalat.
1939. jún. 24-29. A székesegyházi kórus felvidéki koncertkörútja (Kassa, Ungvár, Munkács, Miskolc).
1942. márc. 23. Hangverseny Budapesten, a Zeneakadémián, mely országos sajtóvireshangot váltott ki, és széles körű ismertséget szerzett az Énekiskolának.
- 1944-1945 Az intézet épületét orosz, majd bulgár katonaság foglalta el. Az énekkar a növendékek és családjuk áldozatainak köszönhetően folyamatosan dolgozott.
1945. okt. 21. Kodály Zoltán Missa Brevis-ének nyilvános ősbemutatója a pécsi székesegyházban, mely világosan mutatta az énekkar magas szakmai színvonalát, és a Mesterrel való kiváló kapcsolatát egyaránt.
- 1949-1952 Az Énekiskola államosított épülete helyett a növendékek a Kiszemináriumban nyertek elhelyezést.
- 1952-1953 1952-ben a Kiszemináriumból is költözni kellett. Ezután Virág püspöknek köszönhetően az egyre fogyatkozó számú fiúkar a püspöki palotában lakott.
1953. jan. 29. Az Állami Egyházügyi Hivatal határozata minden érintett küzdelme, és Kodály többszöri közbenjárása ellenére feloszlatta Pécs ekkorra már Európa-szerte elismert egyházzenei műhelyét. Mayer Ferenc klasszikus vegyeskart szervezett, mely Palestrina Kórus néven a mai napig ellátja a székesegyházi latin mise zenei szolgálatát.
1973. június Mayer Ferenc aranymiséje, az első énekiskolás találkozó.
1887. nov. 21. Jubileumi énekiskolás találkozó, mely óta az egykori növendékek éves rendszerességgel találkoznak.
- 1990-1997 A Püspöki Énekiskola működése. Sikertelen kísérlet a hagyományos fiúénekes-képzés életre keltésére.

Mayer Ferenc (1899-1973)
énekiskolai igazgató (1938-1953)

Halász Béla (1908-1991)
szeh. orgonista (1935/43-1990)

Hecsedlik
a székesegyház déli kapujánál

20 éve a Palestrina Kórus élén

interjú Jobbágy Valér karnaggyal – 2. rész

Mi volt az elmúlt 20 év legnagyobb eredménye?

Az, hogy egy folyamatosan fenntartható, állandó minőséget sikerült kialakítani. De itt is beigazolódott, amit Szekszárdon átéltem, hogy tíz év a minimum, ami egy jó képességű együttesnél a váltás után a karnagy igényeit megközelítő átfarmálásához szükséges.

Mit élt meg kudarcként ebben az időszakban?

Erről nem szívesen beszélek... A körülmények nem megfelelőek. Fél évvel ezelőtt meghívtak bennünket a Scholával a fehérvári református gyülekezet templomába. Ez a gyülekezet létszámában meg sem közelíti a pécsi székesegyházi egyházközség létszámát, és a kórusuk tagjai saját bevallásuk szerint sosem fogják elérni a Schola, a Palestrina Kórus, vagy a Szekszárdi Madrigálkórus színvonalát, mégis olyan próbateremmel rendelkeznek, hogy az embernek leesik az álla. Ebben a teremben nem az énekhar vendég, hanem a kórus céljára van kialakítva, ennek megfelelő berendezéssel és hangszerrel van ellátva. Én pedig szégyeltem magam, amikor vendégkórusokat be kell vezetnem a mi próbatermünkbe.

Sosem beszél az Énekiskoláról. Eltemette magában ezt a dolgot?

Nem foglalkozom a múlttal, sem a sikerekkel, sem a kudarcokkal. Nem érdekelnek a relikviák, ennek megfelelően az Énekiskola sem. Nem hiszem, hogy akiknek útjában állt, azok valaha is fel tudnák mérni, hogy mit csináltak. 3-4 évvel ezelőtt egy Tolosa-i versenyen egy litván zeneszerző érdeklődött a pécsi énekiskola után, tehát az iskolát külföldön is számon tartották. (Jobbágy Valér 1990 és 1996 között volt a Püspöki Énekiskola karnagya. Az iskola működése 1997 óta, 11 éve szünetel. – a szerk.).

Mik a közeljövőt érintő tervei?

A színvonalat nem lehet tartani előrelépés nélkül. Szeretném folytatni a repertoár megkezdett megújítását. Emellett van egy merész tervem, mely szerint a Kulturális Főváros évadához igazodva, jövő év Advent első vasárnapjától elkezdenénk egy olyan sorozatot, melyben bemutatnánk Palestrina összes miséjét a hozzá tartozó offertoriummal. Kellő előkészítéssel, tervezéssel, az egyéb

kórusokat is bevonva, időnként egy-egy vasárnapra más együttesekkel összeállva, ez véghezvihető. A legjavát a Palestrina Kórus csinálná, de alkalmanként külső együtteseknek is át lehetne engedni a 11 órás misét, megkönnyítve ezzel is azt a megterhelő tanulási folyamatot, mely a repertoár hirtelen megnövelésével járna. Ehhez is kellene egy kicsit nagyobb létszám, hogy a 6-8 szólamú miséket is elő tudjuk venni. Persze egyéb irányba is jó lenne tágítani a repertoárt.

3 kórust vezet, 2 helyen tanít, igaz, Pécsen már csak óraadóként. Marad-e emellett szabadideje, és ha igen, mivel tölti azt?

Vannak feladatok mindig, a következő koncertek programját előkészíteni, doktori disszertációkat előkészíteni, bírálni, stb. Tehát a szabadidő eltöltése az egyéb feladatok megoldásában merül ki...

Felhívás!

A Pécsi Székesegyház Palestrina Kórusa várja tagjai sorába a reneszánsz egyházi zene iránt érdeklődő, jó hangú, jó kottaolvasási képességű, keresztény gondolkodású, megbízható énekeseket.

Próbák szeptembertől júniusig:
szombaton 17.30 – 19.30
vasárnap, a szentmise előtt 10.00 – 11.00

Érdeklődni
személyesen a 11 órás káptalani szentmise után,
vagy a 30/853-68-95-ös telefonszámon.

PALESTRINA kórushíradó

HIT - MŰVÉSZET - HAGYOMÁNY

A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ PALESTRINA KÓRUSÁNAK LAPJA

Felelős szerkesztő: Onhausz Miklós

E-mail: palestrina@freemail.hu

Web: <http://puspoki.extra.hu>

A Kórushíradó korábbi számai letölthetők
weboldalunkról.